

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ
ΕΛΕΓΧΟΣ

Αθήνα, 8.10.2010
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΦ./Κ.Ε./217

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 210 82.01.363, 368
Fax : 210 8201379

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Νίκο Καραθανασόπουλο
2. Βουλευτή κ. Νίκο Μωραΐτη
3. Βουλευτή κ. Μπάμπη Χαραλάμπους

Θέμα: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 2751/14.9.2010 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 2751/14.9.2010 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Νίκου Καραθανασόπουλου, Νίκου Μωραΐτη και Μπάμπη Χαραλάμπους και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Στην περιοχή «Δέλπριζα» του Δήμου Κρανιδίου έχουν εγκριθεί τα έργα: α) εγκατάσταση γκολφ 18 οπών και β) ανέγερση ξενοδοχειακών μονάδων

Τα έργα αυτά εγκρίθηκαν ύστερα από σχετικά αιτημάτα της εταιρείας MIND COMPASS OVERSEAS LTD με τις ακόλουθες αποφάσεις:

1. Με την ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Β1/Φ30/95051/4849/20-12-2005 Απόφαση, εγκρίθηκε, μετά από γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου «Τουριστική Ανάπτυξη Δέλπριζας», το οποίο αφορά στην εγκατάσταση γκολφ 18 οπών σε συνδυασμό με ξενοδοχειακά συγκροτήματα.

2. Με την ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ04/68787/3229/28-8-2006 Απόφαση, εγκρίθηκε, μετά από γνωμοδότηση του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Πελοποννήσου, η Αρχιτεκτονική Μελέτη του ίδιου έργου.

3. Με την ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ4/70755/3103/4-12-2008 Απόφαση εγκρίθηκε, μετά από Γνωμοδότηση του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Πελοποννήσου, η ανέγερση ξενοδοχειακής μονάδας πέντε αστέρων (5*) με την ονομασία «KILADA HILLS».

Κατά τον προληπτικό έλεγχο του υπεδάφους που προηγήθηκε της έναρξης των εργασιών διαμόρφωσης του γηπέδου γκολφ, σύμφωνα με τον όρο 2 της αρ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Β1/Φ30/95051/4849/20-12-2005 Απόφασης, εντοπίστηκε στη θέση «Μπροστάνι» εργαστηριακός χώρος για κατεργασία ελιάς. Ακολούθησε ανασκαφική έρευνα που πραγματοποιείται σύμφωνα με τον όρο 4 της ίδιας Απόφασης, τον όρο 1 της αρ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ04/68787/3229/28-8-2006 Απόφασης και τους όρους 1 και 3 της αρ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ4/70755/3103/4-12-2008 Απόφασης. Η ανασκαφική έρευνα που ξεκίνησε το Δεκέμβριο του 2006, συνεχίζεται μέχρι σήμερα και χρηματοδοτείται κατ' εφαρμογήν των διατάξεων της αρχαιολογικής νομοθεσίας και των όρων των ως άνω εγκριτικών αποφάσεων με χρηματοδότηση του κυρίου του έργου.

Για την προστασία και ανάδειξη των αρχαίων καταλοίπων που ήρθαν στο φως κατά τη διάρκεια της ανασκαφικής έρευνας έγιναν οι ακόλουθες ενέργειες:

✓✓

- Συντήρηση και κάλυψη των επιχρισμένων με κονίαμα λεκανών και δεξαμενών στον χώρο του εργαστηρίου, παράλληλα με τις εργασίες ανασκαφής, από ειδικευμένη συντηρήτρια (Οκτώβριος-Νοέμβριος 2007).

- Πρόταση για τη λήψη πρώτων μέτρων προστασίας του εργαστηριακού χώρου (Ιανουάριος 2009).

- Αγορά των κατάλληλων υλικών για την προστασία του εργαστηριακού χώρου (Μάρτιος-Απρίλιος 2009).

- Κάλυψη του εργαστηριακού χώρου (Ιούνιος-Ιούλιος 2009).

- Περίφραξη του ευρύτερου χώρου της ανασκαφής (Δεκέμβριος 2009).

Η δαπάνη για τα υλικά συντήρησης και προστασίας του εργαστηριακού χώρου, καθώς και η μισθοδοσία της συντηρήτριας καλύφθηκαν από την Εταιρεία MINDCOMPASS OVERSEAS LTD, κατ' εφαρμογήν των όρων των εγκριτικών αποφάσεων.

Μετά την ολοκλήρωση της ανασκαφικής έρευνας τα αποτελέσματα θα τεθούν υπόψη του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Πελοποννήσου και θα διαμορφωθεί συνολική πρόταση για την κατάχωση ή τη διατήρηση και ανάδειξή τους (όρος 6 της ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ04/68787/3229/28-8-2006 Απόφασης). Σύμφωνα δε με τον αρ. 9 όρο της προαναφερόμενης Απόφασης θα πραγματοποιηθεί δενδροφύτευση, για την οποία η Υπηρεσία έχει χορηγήσει τις απαραίτητες άδειες, ώστε να προστατευθεί κατά το δυνατόν ο αγροτικός χαρακτήρας της περιοχής.

Η περιοχή όπου πρόκειται να υλοποιηθούν τα έργα εγκατάστασης της εν λόγω τουριστικής μονάδας βρίσκεται σε απόσταση 1000 μ. νότια και εκτός των ορίων του κηρυγμένου, με την ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Φ04/55688/2137/22-9-1980 (ΦΕΚ 1046/Β/10-10-1980) Υπουργική Απόφαση, Αρχαιολογικού Χώρου του Σπηλαίου Φράγχθι και της ευρύτερης περιοχής του ομώνυμου υψώματος.

Εξάλλου η αναφερόμενη στην Ερώτηση αρχαία πόλη του Μάσητος, παρότι παραδίδεται από τους αρχαίους συγγραφείς δεν έχει εντοπιστεί αρχαιολογικά, η δε ακριβής της θέση αμφισβητείται.

II. Από τα τέλη της δεκαετίας του 1960 και έως τα μέσα της δεκαετίας του 1970 το σπήλαιο Φράγχθι αποτέλεσε πεδίο συστηματικής αρχαιολογικής έρευνας, με υπεύθυνους φορείς το Πανεπιστήμιο της Indiana των Η.Π.Α. και την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών της Αθήνας, αποκαλύπτοντας πολύπλευρες πτυχές του απώτερου προϊστορικού παρελθόντος του ελλαδικού χώρου. Μέσα από τη συστηματική ανασκαφή των αλληλεπαλλήλων επιχώσεων του σπηλαίου, οι οποίες χρονολογούνται στην Ανώτερη Παλαιολιθική, στη Μεσολιθική και στη Νεολιθική εποχή, συγκεντρώθηκε ένα πλούσιο, ποικίλο και καλά τεκμηριωμένο σύνολο αρχαιολογικών καταλοίπων, που αποτελεί συχνά στην παγκόσμια βιβλιογραφία υλικό αναφοράς για τη μελέτη της μετάβασης από το Πλειστόκαινο στο Ολόκαινο αλλά και για την εξέλιξη της λιθοτεχνίας και της κεραμικής τεχνολογίας κ.ο.κ. στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Έτσι, η σημασία των αρχαιολογικών ευρημάτων του σπηλαίου Φράγχθι για τη διερεύνηση της ελληνικής και μεσογειακής προϊστορίας έχει καταστήσει το χώρο πόλο έλξης τόσο ερευνητών, όσο και ενός ευρύτερου κοινού που τα τελευταία χρόνια επισκέπτεται το σπήλαιο στο πλαίσιο των περιηγήσεών του στη γη της Αργολίδας.

Η Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας και Σπηλαιολογίας Νότιας Ελλάδας, αναγνωρίζοντας τη σημασία του σπηλαίου Φράγχθι ως σημαντικού μνημείου της προϊστορικής πολιτιστικής κληρονομιάς της Μεσογείου και στοχεύοντας στη διευκόλυνση της πρόσβασης του κοινού σε αυτό και στη διεύρυνση των δυνατοτήτων πληροφόρησης σχετικά με την φυσική και πολιτισμική του ιστορία, έχει αναλάβει τα τελευταία χρόνια ουσιαστικές δράσεις για την προστασία και ανάδειξη του σημαντικού αυτού μνημείου αρμοδιότητάς της. Συγκεκριμένα, συνέταξε και κατέθεσε το Νοέμβριο του 2008 πρόταση ανάδειξης στο πλαίσιο του Μέτρου 3.3 «Μελέτες Ωρίμανσης και Προετοιμασίας» του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ του Γ' Κ.Π.Σ., με τίτλο «Σπήλαιο Φράγχθι

Ν. Αργολίδας: Μελέτη ανάδειξης και αξιοποίησης του σπηλαίου και του περιβάλλοντος αυτού χώρου», η οποία εγκρίθηκε ομόφωνα από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο κατά την υπ' αριθμ. 12/07.04.2009 Συνεδρία του ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ45/51778/2639. Για την υλοποίηση της συγκεκριμένης μελέτης η Υπηρεσία υπέβαλε πρόσφατα πρόταση με τίτλο «Σπήλαιο Φράγχθι Ν. Αργολίδας: ανάδειξη και αξιοποίηση του σπηλαίου και του περιβάλλοντος αυτού χώρου», για ένταξη και χρηματοδότηση στο Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007-2013, στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 08 «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ποιότητα Ζωής Πελοποννήσου» και του Κωδικού Προτεραιότητας 58 «Προστασία και Διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς». Η πρόταση, συνολικού προϋπολογισμού 300.000 ευρώ, η οποία υποβλήθηκε στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, αφορά σε σειρά εργασιών προστασίας και ανάδειξης του αρχαιολογικού χώρου (αρχαιολογική ανασκαφή, διαμόρφωση εσωτερικών και εξωτερικών διαδρόμων πρόσβασης και αποκατάσταση προβλήτας, υποδομές και εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης κοινού, τεκμηρίωση-πληροφόρηση) και βρίσκεται επί του παρόντος στο στάδιο της αξιολόγησης.

Τέλος, όσον αφορά το χώρο διενέργειας των αρχαιολογικών ανασκαφών στο συγκεκριμένο χώρο θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι μεγάλο τμήμα της εσωτερικής επιφάνειας του σπηλαίου είναι καλυμμένο από τεράστιους κατακρημνισμένους ασβεστολιθικούς ογκόλιθους, οι οποίοι καθιστούν μη προσβάσιμες στην ανασκαφική έρευνα τις αρχαιολογικές επιχώσεις που πιθανότατα βρίσκονται θαμμένες κάτω από αυτούς. Το κύριο επεισόδιο αποκόλλησης των βράχων αυτών από την οροφή του σπηλαίου χρονολογείται πιθανώς στην Ύστερη Νεολιθική περίοδο και εικάζεται ότι σχετίζεται με κάποιο μεγάλης κλίμακας σεισμό. Το επεισόδιο αυτό αποτέλεσε ίσως μία από τις κύριες αιτίες για την εγκατάλειψη του συγκεκριμένου χώρου από τους κατοίκους του, καθώς άφησε ένα τμήμα μόνο του σπηλαίου, διαστάσεων 35x38 μ., προσεγγίσιμο για χρήση και διαβίωση.

Με βάση τα ανωτέρω θεωρούμε ότι η Υπηρεσία έχει μέχρι σήμερα προβεί σε σημαντικές ενέργειες που στοχεύουν στην προστασία και ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου του σπηλαίου Φράγχθι Ν. Αργολίδας και συνολικά στη συγκρότηση ενός ήπιου και βιώσιμου τρόπου αξιοποίησης της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ

Κοινοποίηση:

1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως
3. ΓΔΑΠΚ
4. ΔΙΠΚΑ
5. ΔΑΑΜ
6. Δ' ΕΠΚΑ
7. Εφορεία Σπηλαιολογίας Νοτίου Ελλάδας

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Από το πρωτότυπο.....
Αθήνα... 8.10.10.....